

Περιζήτητα παρά την κρίση οι διπλωματούχοι μηχανικοί

Στέφανος Σπάρταλης. Πρόεδρος του Τμήματος Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΠΑΝΤΕΛΗ ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΠΟΥΛΟ

Με τον πρόεδρο του Τμήματος Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης κ. Στέφανο Σπάρταλη μίλησε η «Μετάδοση Ισχύος», ο οποίος, μέσω της σχετικής συνέντευξης που ακολουθεί, αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στην κατάρτιση των αποφοίτων του Τμήματός του αλλά και στη γενικότερη πανεπιστημιακή εκπαίδευση στην Ελλάδα της κρίσης.

– Κύριε καθηγητά, το τμήμα σας γίνεται όλο και περισσότερο ελκυστικό τα τελευταία χρόνια. Πού το αποδίδετε αυτό;

– Η πολυηλικότητα του ελληνικού παραγωγικού συστήματος, αλλά και οι ποιοτικές διεργασίες προσανατολισμού της ελληνικής βιομηχανίας, καθιστούν σήμερα πιο επιτακτική την ανάγκη ύπαρξης διπλωματούχων μηχανικών με άριστη κατάρτιση πάνω σε σύγχρονα γνωστικά αντικείμενα.

Αποστολή του Τμήματος Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης είναι τόσο η διδασκαλία, η έρευνα και η εφαρμογή των συστηματικών τρόπων βελτίωσης της παραγωγικότητας, όσο και η κατάρτιση επιστημόνων μηχανικών ικανών να ασχολούνται με το σχεδιασμό της δομής και λειτουργίας των σύγχρονων τεχνολογικών και διοικητικών συστημάτων.

Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματός μας είναι πολυδιάστατο, σχεδιασμένο να κατευθύνει τους φοιτητές μας σε ηγετικές θέσεις, τόσο σε δημόσιους και διεθνείς οργανισμούς όσο και στον ιδιωτικό και ιδιαίτερα στο βιομηχανικό τομέα. Το φάσμα απασχόλησης του μηχανικού παραγωγής και διοίκησης είναι ιδιαίτερα ευρύ, και εκτείνεται σε όλους τους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας.

Οι διπλωματούχοι μας μηχανικοί εγγράφονται στα Μητρώα Εμπειρίας Κατασκευαστών ΜΕΚ, ενώ με τις αποφάσεις 23468 και 26849 του 2008 του Υπουργείου Ανάπτυξης μάς έχουν αποδοθεί τα επαγγελματικά δικαιώματα του μηχανολόγου μηχανικού.

Ο ρόλος του Πανεπιστημίου δεν είναι να παράγει μόνο επιστήμονες αλλά και επιστημονική γνώση

ώματα του μηχανολόγου μηχανικού.

Αποδίδουμε λοιπόν την ελκυστικότητα του Τμήματός μας σε ένα μεγάλο βαθμό στη σχετικά γρήγορη πρόσβαση των αποφοίτων μας στην αγορά εργασίας. Η πεποίθησή μας αυτή ενισχύεται ιδιαίτερα στις σημερινές δύσκολες συνθήκες της οικονομίας.

Το 2011 καταγράφηκε μία σημαντική υποχώρηση των περισσότερων μακροοικονομικών μεγεθών της οικονομίας, η ανεργία αυξήθηκε σε ιστορικά επίπεδα, το δημοσιονομικό χρέος μεγεθύνθηκε, ενώ ο πληθωρισμός σημείωσε ανοδική πορεία. Παρ' όλα αυτά οι απόφοιτοί μας ζητούνται όλο και περισσότερο από επιχειρήσεις της παραγωγής και των logistics. Αυτό είναι που μας διαφοροποιεί από τις άλλες κατευθύνσεις στον τεχνολογικό τομέα.

Στέφανος Σπάρταλης: Η άριστη γνώση της επιστήμης και η αγάπη για τους μαθητές πρέπει να διακρίνουν κάθε δάσκαλο.

Δώδεκα χρόνια μετά την ίδρυσή του Τμήματος, και με τη διεισδυτικότητα που έχουμε αποκτήσει στην αγορά εργασίας, όλο και περισσότεροι εν δυνάμει εργοδότες αναγνωρίζουν τις ικανότητες των διπλωματούχων μας να ενσωματώνουν νέες τεχνολογίες και πρακτικές διαχειρίσις, προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της παραγωγής. Η ενσωμάτωση της έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία ως παράγοντας ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας, είναι μονόδρομος για να κερδίσουμε το στοίχημα της κοινωνίας της γνώσης. Την τάση αυτή έχουμε σκοπό να την ενισχύσουμε περαιτέρω δράσεις, όπως είναι ημερίδες, ομιλίες σε επιμελητήρια, συνεργασίες με τους παραγωγικούς φορείς, παρουσίες και παρεμβάσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Δεν θα ήθελα να παραλείψω, επίσης, τη στενή σχέση συνεργασίας που αναπτύσσουν οι διδάσκοντες του Τμήματός μας με τους φοιτητές μας, βοηθώντας τους σε όλες τις φάσεις των σπουδών τους. Η καταξίωση αυτή των αποφοίτων μας, τόσο στην αγορά εργασίας όσο και στις μεταπτυχιακές τους σπουδές, είναι η πιο σημαντική επένδυση για τη μελλοντική μας πορεία.

Στο Τμήμα μας δημιουργούμε τις επιστημονικές προϋποθέσεις για την τεχνονομία και τη νεανική επιχειρηματικότητα, ενδιαφερόμαστε για την έρευνα που παράγει αγαθά για το κοινωνικό σύνολο και οραματιζόμαστε ένα καλύτερο μέλλον για τους φοιτητές μας.

– Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι επηρεάζει το ακαδημαϊκό έργο σας η σημερινή κρίση;

– Η σημερινή κρίση δεν είναι μόνο οικονομική αλλά πολύδιάστατη. Θα έλεγα ότι κατά βάση είναι δομική. Πραγματικά, ο θεσμός του Πανεπιστημίου γέννησε ιδιαίτερες προσ-

δοκίες για τις κοινωνίες. Ειδικότερα, η μεταμόρφωση του Πανεπιστημίου άρχισε τον 19ο αιώνα, οπότε οι δομές του δεν ήταν πλέον μόνο οι τόποι αναπαραγωγής ολόκληρου του σώματος της εγκόσμιας γνώσης, αλλά και ο κύριος τόπος της παραγωγής της νέας γνώσης. Ωστόσο, μετά τις δομικές κρίσεις που άρχισαν να εμφανίζονται με το τέλος της δεκαετίας του '60, τα πανεπιστήμια αναζητήσαν τον κοινωνικό τους ρόλο σε περιβάλλον αβεβαιότητας. Τα βασικά τους προβλήματα ήταν το αυξανόμενο εκθετικά μέγεθος και το κόστος τους, ενώ τα κοινωνικά και οικονομικά στηρίγματά τους άρχιζαν ν' αδυνατίζουν λόγω της μακρόχρονης ύφεσης.

Σήμερα, η οικονομική κρίση που όλοι μας βιώνουμε επιδρά αρνητικά και στο πανεπιστήμιο, του οποίου οι οικονομικοί πόροι βαίνουν συνεχώς μειούμενοι και μερικές φορές επηρεάζουν και την ποιότητα του παρεχόμενου έργου, κυρίως σε θέματα υποδομών και ερευνητικών δράσεων. Το βασικό όμως ερώτημα που παραμένει μέχρι και σήμερα είναι: Ποιο ακριβώς θα πρέπει να είναι το επιδιωκόμενο στα Πανεπιστήμια: η Παιδεία σαν μέτρο γνώσης και αρετής ή η Εκπαίδευση με μοναδικό στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων στη βάση της «ιδεολογίας της αγοράς»; Γιατί η παιδεία ασκεί έρευνα και παράγει νέα γνώση, την ώρα που η εκπαίδευση διδάσκει κεκτημένη γνώση και κατά κανόνα αντιστέκεται σε πειραματικού τύπου δοκιμές.

Πόσο υπερήφανοι θα πρέπει να είμαστε όταν εγκλωβίζουμε την επιστήμη αποκλειστικά και μόνο στις ανάγκες της αγοράς ή όταν προσμετράμε την επιστημονική γνώση μόνο με τις θέσεις εργασίας; Αναρωτιέμαι επίσης, ποιο ακριβώς θα πρέπει να είναι το όραμα για τη σύγχρονη επιστήμη, το οποίο θα πρέπει να δώσουμε στους φοιτητές μας.

Προσωπικά συντάσσομαι με την άποψη ότι ο ρόλος του Πανεπιστημίου πρέπει να είναι διττός: α) να παράγει επιστήμη, δηλαδή νέα γνώση και β) να παράγει επιστήμονες. Όσο το πανεπιστήμιο έχει εξάρτηση από την αγορά –και εδώ θέλω να διαχωρίσω τον όρο «εξάρτηση» από την προγραμματισμένη και ορθο-

«σοφή διαχείριση της γνώσης», η οποία και μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην αύξηση της εξωστρέφειας των πανεπιστημίων μας.

Επιπλέον, και επειδή η πατρίδα μας δεν διαθέτει μεγάλες επιχειρήσεις και τα ερευνητικά της κέντρα είναι περιορισμένα, το δημόσιο πανεπιστήμιο πρέπει να αναζητήσει και να επιδιώξει τη συνδρομή της ίδιας της κοινωνίας για να βρει το δρόμο του, αφού το δημόσιο πανεπιστήμιο για την κοινωνία παράγει και στην κοινωνία οφείλει να λογοδοτεί.

Η οικονομική κρίση επιδρά αρνητικά στο πανεπιστήμιο αγγίζοντας δυστυχώς και την ποιότητα του παραγομένου έργου

λογική διασύνδεση του πανεπιστημίου με την αγορά εργασίας – τόσο συχνότερα τα αξιόλογα στελέχη του θα αποστασιοποιούνται από το εκπαιδευτικό τους έργο και θα εγκαταλείπουν τις δομές του.

Αντίθετα, η επιτυχημένη σύνδεση της ακαδημαϊκής κοινότητας με την επιχειρηματική είναι ακριβώς αυτή που στηρίζεται στη

– Η «λογική» των ΜΠΔ έχει κερδίσει την αναγνώριση του βιομηχανικού κόσμου της χώρας, τουλάχιστον τόσο όσο θα περιμένατε;

– Όλο και περισσότεροι διευθυντές εργοστασίων αναγνωρίζουν τα πλεονεκτήματα και το σκοπό ύπαρξης των μηχανικών παραγωγής και διοίκησης στη διοίκηση της παραγωγής. Το πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση αυτή γίνεται μέσω των διπλωματικών εργασιών των τελειοφοιτών μας σε βιομηχανικούς χώ-

■ Ποιος είναι ο καθηγητής Στέφανος Σπάρταλης

Ο καθηγητής Στέφανος Σπάρταλης είναι πρόεδρος του Τμήματος Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης και διδάσκει στην Πολυτεχνική Σχολή από το 1981 (στα Τμήματα Πολιτικών Μηχανικών, Μηχανικών Περιβάλλοντος, Αρχιτεκτόνων Μηχανικών και ΜΠΔ).

Το 1995 διετέλεσε προσκεκλημένος καθηγητής στο Μαθηματικό Τμήμα του Πανεπιστημίου της Messina (Ιταλία) και τοποθετήθηκε σε τιμητική θέση επ. καθηγητή στο Istituto per la Ricerca di Base, Molise (Ιταλία).

Είναι μέλος της συντακτικής επιτροπής στο διεθνές περιοδικό "Fuzzy Sets, Rough Sets, Multivalued Operations and Applications" (Gurgaon, India) και κριτής στα διεθνή περιοδικά "Mathematical Reviews" της American Mathematical Society και "Zentralblatt fur Mathematic" της European Mathematical Society. Επίσης είναι

μέλος της Ελληνικής, της Αμερικανικής και της Ιταλικής Μαθηματικής Εταιρείας, καθώς και της European Society of Computational Methods in Sciences and Engineering. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν τα Υπολογιστικά Μαθηματικά (εκτίμηση της επικινδυνότητας, συστήματα στήριξης των αποφάσεων, ασαφής λογική, ασαφείς σχέσεις) και τις Αλγεβρικές δομές (απλές και υπερσυνθετικές). Έχει δημοσιεύσει πλήθος ερευνητικών

εργασιών σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά υψηλού κύρους, και το έργο του έχει αναγνωριστεί από πολλούς επιστήμονες-ερευνητές της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Τον περασμένο Οκτώβριο του ανατέθηκε η διοργάνωση του 12ου International Congress of Algebraic Hyperstructures and Applications για το 1914, που θα πραγματοποιηθεί στην Πολυτεχνική Σχολή του Δ.Π.Θ. στην Ξάνθη.

ρους και ιδιαίτερα σε εργοστάσια. Ένα παράλληλο βήμα είναι η διοργάνωση εκπαιδευτικών επισκέψεων σε βιομηχανίες της περιοχής και της ευρύτερης περιφέρειας. Ένα τρίτο βήμα είναι η παρουσία μας σε εθνικά και διεθνή συνέδρια που έχουν σχέση με τη βιομηχανία και την κατεύθυνση των Logistics. Έχουμε ήδη προγραμματίσει για το Μάιο του 2012 ημερίδα, όπου τρεις διευθυντές εργοστασίων θα μιλήσουν, μεταξύ άλλων, για τη σπουδαιότητα και το ρόλο ύπαρξης των ΜΠΔ στη βιομηχανική παραγωγή.

Επιπλέον, το Τμήμα μας έχει λάβει ήδη την έγκριση από τη Σύγκλητο του ΔΠΘ και έχει καταθέσει, στα πλαίσια της πρόσκλησης «Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση – Επικαιροποίηση γνώσεων αποφοίτων ΑΕΙ», πρόταση με τίτλο: «Εκπαίδευση μηχανικών στην ανάπτυξη, οργάνωση και διαχείριση της λιτής και πράσινης επιχείρησης», σε συνεργασία με το Τμήμα ΜΠΔ του Πολυτεχνείου Κρήτης και με τα Τμήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Μηχανολογίας του ΤΕΙ Καβάλας. Χρειάζονται όμως πολύ περισσότερα και συστηματικά βήματα για την περαιτέρω αναγνωρισιμότητα των διπλωματούχων μας από τον βιομηχανικό κόσμο, τα οποία έχουμε ήδη δρομολογήσει. Θα ενημερωσθε σχετικά για κάθε δραστηριότητά μας.

– Ποια είναι τα βασικά εφόδια με τα οποία προσπαθείτε να εξοπλίσετε τους αποφοίτους σας;

– Προωθούμε την αυτοδύναμη κριτική σκέψη απέναντι στην αντιμετώπιση των σύνθετων προβλημάτων, καθώς και την ολοκληρωμένη προσέγγιση στα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος, με συνεχή υποστήριξή τους με τις σύγχρονες τεχνολογίες. Ο δρόμος για τη βιώσιμη ανάπτυξη απαιτεί πάντα διαρθρωτικές αλλαγές από απλές σε πιο προηγμένες τεχνολογίες. Στόχος μας είναι μία ολιστική γνώση γύρω από τη δραστηριότητα της παραγωγής και όχι η τμηματοποίησή της. Είναι πολύ σημαντικό οι απόφοιτοί μας, αποκτώντας το πτυχίο τους, να μπορούν να έχουν άποψη για τη δομή και λειτουργία μιας βιομηχανίας, έστω και αν η επαφή τους με αυτές (λόγω της πρόσφατης οικονομικής κρίσης) περιορίζεται σε ολιγόριθμες επισκέψεις στους συγκεκριμένους χώρους.

Είναι σημαντικό επίσης οι απόφοιτοί μας, κατά την διάρκεια των συνεντεύξεων, να έχουν την ικανότητα να δίνουν τις κατάλληλες απαντήσεις, οι οποίες θα πείθουν τους συνομιλητές τους για την ικανότητα της κριτικής σκέψης τους και κυρίως θα αντανακλούν την αγάπη τους για αυτό που θα κληθούν να υλοποιήσουν στην εργασία τους. Τους συμβουλεύουμε επίσης να επιλέγουν σαν θέμα στη διπλωματική τους διατριβή αντικείμενο παρα-

πλήσιο με αυτό που πραγματικά θα επιθυμούσαν να ασχοληθούν στο μέλλον επαγγελματικά. Αυτό σήμερα αποτελεί πλεονέκτημα, αφού η ενασχόλησή τους με το θέμα μπορεί να θεωρηθεί και θεωρείται ένα είδος προϋπηρεσίας αλλά και ταυτόχρονα πρακτικής άσκησης στο αντικείμενο.

– Τι θα συμβουλευάτε έναν νέο ΜΠΔ που ψάχνει να βρει τη θέση του στο «μεταμνημονιακό» εργασιακό περιβάλλον;

– Η συμβουλή που δίνουμε στους νέους ΜΠΔ είναι να εφαρμόζουν «επιθετική πολιτι-

οικονομικό όφελος αλλά να φροντίσει πρώτα να δώσει συγκεκριμένα δείγματα της δουλειάς του, με μεθοδικότητα και υπευθυνότητα. Είναι πολύ σημαντικό ο νέος ΜΠΔ να προσπαθεί να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις που διαμορφώνονται στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον στοχεύοντας μακροπρόθεσμα. Θα πρέπει επίσης να διαθέτει υπομονή και επιμονή στην αναζήτηση των επαγγελματικών του στόχων, και αν αυτό το κάνει συστηματικά, θα έχει σίγουρα θετικά αποτελέσματα.

– Πείτε μας τρία βασικά προσόντα που πρέπει να έχει κατά τη γνώμη σας ένας πανεπιστημιακός δάσκαλος.

– Πιστεύω ότι το βασικότερο προσόν ενός πανεπιστημιακού δασκάλου είναι η αριστη και σε βάθος γνώση της επιστήμης που διανέμει. Δεν υπάρχει περίπτωση να μεταδώσει κανείς στους φοιτητές του οποιοδήποτε γνωστικό αντικείμενο αν πρώτα ο ίδιος δεν το κατέχει σε όλο το εύρος και το βάθος του. Στη συνέχεια, ένας καλός πανεπιστημιακός δάσκαλος πρέπει να διαθέτει συνέπεια και μεθοδικότητα στα διδακτικά του καθήκοντα και να χρησιμοποιεί εξελιγμένες μεθόδους διδασκαλίας, παρέχοντας άφθονο πληροφοριακό υλικό και σύγχρονη βιβλιογραφία· να διαθέτει πραγματική αγάπη για τους φοιτητές του, να βρίσκεται κοντά τους και να τους παροτρύνει στην αναζήτηση νέων γνώσεων.

Σε έναν κόσμο που συνεχώς μεταβάλλεται, αναζητούμε τις κατάλληλες απαντήσεις μέσα από τη μόρφωση, τη διαρκή και συνεχιζόμενη παιδεία, την έρευνα και την τεχνολογία για να τον κάνουμε καλύτερο. Αυτό για μας είναι μια προτεραιότητα!

Στο σημερινό μεταμνημονιακό περιβάλλον ο νέος μηχανικός πρέπει να δείξει υπομονή, επιμονή και μεθοδικότητα

κή» στο θέμα ευρέσεως εργασίας, δηλαδή να δραστηριοποιηθούν στην προσέγγιση των ενδυνάμει εργοδοτών τους χωρίς να περιμένουν παθητικά την αναγγελία θέσεων εργασίας.

Στόχος μας είναι η καθιέρωση του προσωπικού προφίλ των διπλωματούχων μας και η επισήμανση των σημείων εκείνων που τους διαφοροποιούν από τους μηχανικούς των υπολοίπων ειδικοτήτων. Στη στοχευμένη αυτή δραστηριότητα καθοδηγούμε τους αποφοίτους μας με κατάλληλες συμβουλές τεχνικής της προσέγγισης.

Ιδιαίτερα στο σημερινό «μεταμνημονιακό» εργασιακό περιβάλλον, ο νέος ΜΠΔ θα πρέπει να μην προσδοκά εξαρχής το μέγιστο